ชื่อเรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตชาของเกษตรกร

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสาวนิบพา โทอรัญ

ชื่อปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

อาจารย์ คร.ปรารถนา ยศสุข

บทคัดย่อ

170351

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการขอมรับเทคโนโลชีการผลิตชาของเกษตรกร
สูนย์พัฒนาโครงการหลวงอ่างขาง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา i) ลักษณะพื้นฐาน
ทางเสรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกชาจีนในโครงการวิจัยและพัฒนาชาจีนของศูนย์พัฒนา
โครงการหลวงอ่างขาง 2) ทัสนคติของเกษตรกรต่อการถ่ายทอดเทคโนโลชีการปลูกชาของ
พนักงานส่งเสริมของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอ่างขาง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ของ
เกษตรกรที่มีผลต่อการขอมรับเทคโนโลชีการปลูกชา และ 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
ในการขอมรับเทคโนโลชีการผลิตชาของเกษตรกรศูนย์พัฒนาเกษตรหลวงอ่างขาง รวบรวมข้อมูล
จากเกษตรกรที่ร่วมโครงการจำนวน 45 ราช โดชใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ นำข้อมูล
ที่ได้มาวิเคราะห์โดชใช้สถิติ ร้อชละ ค่าเฉลี่ช และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดชใช้
สถิติใคสแควร์ ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

เกษตรกรผู้ปลูกชาจีนเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอาขุเฉลี่ย 43 ปี ส่วนใหญ่ แต่งงานและไม่ได้เรียนหนังสือ มีแรงงานทำสวนชาเฉลี่ย 3 คน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานใน ครัวเรือน มีพื้นที่ปลูกชา 1 ไร่ โดยกรรมสิทธิ์ในพื้นที่เป็นของโครงการหลวง มีประสบการณ์อบ รมหรือประชุมทางการเกษตรเฉลี่ย 7 ครั้ง ระยะเวลาเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 4 ปี ส่วนใหญ่ไม่มี ประสบการณ์ปลูกชามาก่อน เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 13,023 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายในการปลูกชา เฉลี่ย 17,641 บาทต่อปี ในปี 2545 ขาดทุนเฉลี่ย 10,788 บาทต่อปี ด้านสังคมเกษตรกรเกือบ ทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่ม ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารการเกษตรจากเพื่อนบ้านและเจ้าหน้าที่ โครงการหลวง ในกรณีที่มีปัญหาทางการเกษตร ส่วนใหญ่ปรึกษากับเจ้าหน้าที่โครงการหลวง โดยมีการติดต่อเจ้าหน้าที่ประมาณเดือนละ 1 ครั้ง

เกษตรกรมีทัศนคติต่อเง้าหน้าที่โครงการอยู่ในระดับดี และมีการขอมรับเทคโนโลยี การผลิตชาจีนในระดับปานกลาง โดยเกษตรกรขอมรับเทคโนโลยีการเก็บเกี่ยว การกำจัดวัชพืช

170351

และการขยายพันธุ์ชาจีนในระดับมาก และยอมรับเทคโนโลยีการให้น้ำ การคัดเลือกพันธุ์ การตัดแต่งกิ่ง การแปรรูป การเลือกและเตรียมพื้นที่ปลูก การปลูก และการให้ปุ๋ยชาจีนในระดับ ปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตชาจีน ได้แก่ จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน และทัศนคติของเกษตรกรต่อเจ้าหน้าที่โครงการในด้านความไว้วางใจ ด้านความรู้ ความสามารถ และด้านความเสียสละและทุ่มให้กับงานของเจ้าหน้าที่ ในขณะที่ปัจจัยด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ปลูกชา รายได้ ประสบการณ์ปลูกชา ประสบการณ์อบรม การติดต่อกับเจ้าหน้า และทัศนคติต่อการถ่ายทอดความรู้ด้านการปลูกชาจีนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตชาจีน

ปัญหาและอุปสรรคในการขอมรับเทคโนโลชีการผลิตชาของเกษตรกร ได้แก่
1) พันธุ์ชาที่ส่งเสริมบางพันธุ์มีคุณภาพต่ำและค้องสั่งชื่อจากที่อื่น 2) พื้นที่ในการปลูกมีจำกัค
3) ระบบการให้น้ำที่ถ่าช้า 4) การระบาคของโรคและแมลงในบางส่วน และ 5) ลักษณะก้านชาในบางสายพันธุ์ค่อนข้างแข็ง ทำให้ล่าช้าในการเก็บเกี่ยว และปัญหาอื่น ๆ คือ ราคาผลผลิตค่อนข้างต่ำ การปรับเปลี่ยนระบบการผลิต การพบปะระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกรมีน้อย และเกษตรกรขาดความกระตือรือรันในการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ

การศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ 4 ประเด็น คือ 1) ด้านราคารับซื้อผลผลิต ควรมี การเจรจาต่อรองกับฝ่ายตลาด และแปรรูปสินค้าในรูปแบบอื่นที่หลากหลาย 2) ด้านการ ปรับเปลี่ยนนโยบายการผลิต ควรปรับเปลี่ยน เพื่อให้เกษตรกรมีเวลาในการปรับตัวและทำความ เข้าใจกับระบบใหม่ 3) ด้านเจ้าหน้าที่ ควรพูดคุย และพบปะเกษตรกรให้มากขึ้น และ 4) ด้าน เกษตรกร ควรสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้เกษตรกรมีการเรียนรู้มากขึ้น Title

Factors Affecting Adoption of Tea Production Technology

of Farmers under the Angkhang Royal Project Development

Center, Chiang Mai Province

Author

Miss Nippa Thoaran

Degree of

Master of Science in Agricultural Extension

Advisory Committee Chairperson Dr. Pradtana Yossuk

ABSTRACT

170351

This research was conducted to study 1) socio-economic characteristics of tea farmers under the tea research and development project of the Angkhang Royal Project Development Center; 2) their attitude towards the transfer of technology on tea production by extension agents of the center; 3) relationship among the various factors which affected the farmers' adoption of tea production; and 4) problems, obstacles and recommendations on the adoption of tea production. The data was collected from 43 farmers involved in this project using questionnaires as a main research tool and then analyzed using statistical parameters such as percentages, averages and the correlation analysis of variables was conducted by using the Chi-Square Test. The results were as follows.

Tea farmers were mostly males with an average age of 43 years, married and did not have formal education. Their average farm labor was 3 persons from the family and an average farm size was one rai of the royal project's land rights. They attended a training course or agricultural meetings or seminars at an average of seven times a year and had been members of the project for an average of 4 years without previous experience in tea farming. They had an average annual income of 13,023 baht and average expenses for tea planting of 17,641 baht. In 2004, their average loss was 10,788 baht. Almost all farmers were members of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives group. Most farmers obtained knowledge and information about agriculture from their neighbors and staff workers of the Royal Project, and they contacted the staff once a month.

170351

The farmers had a high level of attitude towards the project staff and adopted the technology of tea production at a moderate level. Technologies involving harvesting, pest management and tea plant propagation were adopted at a high level while water management, variety selection, pruning, processing, selecting and preparing the land, planting and fertilizer application were adopted at a moderate level. The factors related to the adoption of tea production technology included amount of household labor and attitude towards the project staff in terms of their confidence, knowledge and capability, and work devotion. The factors such as gender, age, level of eduction, farm size, income, experience in tea farming, experience in training, contact with the project staff and attitude towards transfer of knowledge on tea production by the project extension staff were found to have no correlation with the farmers' adoption of tea production technology.

Problems of adoption were 1) low quality tea varieties from distant sources,
2) limited tea plantation, 3) outdated watering system, 4) insects and diseases, and
5) inappropriate varieties, causing a delay in harvesting. Other minor problems were low prices
of products, changes in production system, infrequent contact between tea growers and extension
agents, and the farmers' lack of enthusiasm for new knowledge and technologies.

Recommendations were made on 1) price i.e. there should be price negotiation and tea should be processed into various products, 2) changes in production policies i.e. enough time should be given so that tea growers can adjust themselves and understand the new production system, 3) extension agents i.e. there should be more contact between extension agents and tea growers, and 4) tea growers i.e. they should be motivated to be enthusiastic for more learning.